

Naujausios technologijos skverbiasi ir į muziejus

Lina VAITKUTĖ

2009 m. spalio 24–27 dienomis Paryžiuje įvyko jaunųjų muziejaus bičiulių susitikimas. Susitikimą organizavo Prancūzijos „Muziejaus draugų“ federacija (French Federation of Societies of Friends of Museums (FFSAM) ir Paryžiaus muziejaus draugų grupė. Plungės muziejaus bičiulių klubui „Oginskių dvaro bičiuliai“, kuris jau nuo 2002 m. aktyviai veikia prie Žemaičių dailės muziejaus, o 2005-ųjų metų vasario mėnesį priimtas į Pasaulio muziejų draugų federaciją (WFFM), vienijančią keturiasdešimties pasaulio šalių organizacijas, atstovavo šių eilučių autorė.

Susitikimas buvo skirtas supažindinti su naujų technologijų pritaikymu muziejuose. Susitikimo metu apsilankė penkis skirtingus savo erdve ir turiniu muziejus. Specialistai jaunuosius dalyvius supažindino su naujausiomis technologijomis ir jų pritaikymu muziejuose. Taip pat diskutavome, kaip naujausios technologijos gali padėti geriau susipažinti su muziejaus eksponatais bei kaip reikėtų įdomiau ir interaktyviau pristatyti muziejų. Susitikimas buvo gana trumpas – tik keturių dienų ir susidėjo iš kelių dalių – muziejų lankymo ir supažindinimo su jau naudojamomis technologijomis bei aptarimu, kas bus padaryta artimiausiu metu, diskusijų, kokias technologijas būtų galima pritaikyti aplankytame muziejuje.

Viešnagės Paryžiuje metu susipažinome su informacinėmis technologijomis, naudojamomis Versalio rūmuose ir soduose, Pompidou (Pompidou) centre esančiame nacionaliniame šiuolaikinio meno, Montmartre, F. Rošfuko (F. Rochefoucauld) gatvėje įsikūrusiame dailininko Gustavo Moro (Gustave Moreau), taip pat skulptoriaus monumentalisto A. Burdelio (A. Bourdelle) ir Pašto muziejuose.

Keturių dienų darbas Paryžiuje išsiskyrė tuo, kad įvairūs susitikimai, mokymasis klausantis pranešimų ir diskusijos vyko keturiuose skirtinguose muziejuose. Pirmoji paskaita vyko Pašto muziejaus konferencijų salėje. Loranas Rišaras (Laurent Richard) supažindino su internetinės svetainės galimybėmis. Pirmiausia muziejaus darbuotojai išskyrė internetinės svetainės adreso svarbą. Adreso ir muziejaus pavadinimo sąsaja jiems atrodo pats reikšmingiausias svetas ieškant informacijos internete. Prancūzai naujai pažiūrėjo į socialinio tinklo „Facebook“

Jaunųjų muziejaus bičiulių susitikimo dalyviai Paryžiuje.

THE STATE-OF-THE-ART TECHNOLOGIES IN MUSEUMS

Lina VAITKUTĖ

On 24-27 October 2009, Paris hosted the meeting of the young friends of museums held to introduce modern technologies in the museums. The meeting was organized by the French Federation of Societies of Friends of Museums (FFSAM) and the Group of Friends of Museums in Paris. The author of the article represented the Plungė club of friends of the museum “Friends of Oginskiai Manor” founded in 2002 under the Žemaičiai (Samogitian) Art Museum and in February 2005 admitted into the World Federation of Friends of Museums (WFFM) which unites organizations of 40 countries of the world. During the visit to Paris, the author of the article got introduced to information technologies in the Palace of Versailles and its Gardens, Centre Pompidou in the National Contemporary Art Museum, Montmartre, Gustave Moreau Museum in Rochefoucauld Street, Museum of the Sculptor and Monumentalist Bourdelle and Postal Museum.

reikšmę muziejams bei išskyrė blog'o (el. dienoraščio) kūrimo svarbą kaip tiesioginio bendravimo su potencialiais ir esamais muziejaus lankytojais įrankį. Buvo nepamiršta ir „netwibes“ technologija. Po pranešimo ir diskusijos turėjome galimybę žvilgtelėti į muziejų, kur buvo pristatoma paroda apie pašto atsiradimą. Skubotai peržiūrėję parodą, patraukėme į šalimais įsikūrusią Burdelio kūrinių ir memorialinių daiktų ekspoziciją-muziejų.

Burdelio muziejaus lankymo tikslas buvo gauti vaizdinės ir informacinės medžiagos diskusijoms apie informacinių technologijų pritaikymą muziejuje: kaip įdomiai, patraukliai ir išsamiai pristatyti muziejų ir jame esančias skulptūras. Mūsų vizito metu muziejus ir jo eksponatai buvo pristatyti labai trumpai, o diskusijos buvo atnaujintos trečios seminaro dienos popietę diskutuojant apie technologijų vietą įvairiuose muziejuose.

Daugiausia įspūdingų naujovių, integruojamų į muziejų kasdienybę, pamatėme Versalyje. Versalio soduose ir rūmuose neteko pabūti tikrais turistais, tvarkingai pereinančiais visas atviras rūmų sales su audiogidu. Kelionė iki Versalio truko ilgiau nei valandą važiuojant iš Paryžiaus centro, tai yra normalu Paryžiaus kasdienybėje. Tiesa, nelaukėme kelias valandas eilėse, vedančiose į rūmus, o iškart patekome į konferencijų salę. Darbo diena prasidėjo Dianos Drubei (Diane Drubay) pranešimu apie muziejų naudojamas naujausias technologijas. Dianos Drubei pranešimas buvo apie bluetooth, iPhone, nepamiršti ir jau seniai naujienų statuso nebeturintys audiogidai. Dalis pranešimo buvo skirta lankytojų komentarų formatui. Pavyzdžiui, anksčiau lankytojai savo atsiliepimus galėdavo palikti svečių knygose, dabar dažnai komentarai rašomi internetinėse svetainėse, o naujausia „mada“ yra ką tik apsilankiusių žmonių atsiliepimus filmuoti. Tada žmonės, belaukiantys eilėje, iškart gali išgirsti atsiliepimus. Pranešime nagrinėjama, ar išankstiniai vizitai į internetines svetaines nesumažina lankytojų skaičiaus – mat internetinėse svetainėse galima daug ką sužinoti ir pamatyti virtualioje erdvėje. Atlikti tyrimai rodo, kad visi lankytojai, anksčiau ar vėliau užsuka ir į muziejus. Diana Drubei pristatė ir skaitmeninio kodo technologiją, kuri jau pradeda taikyti ir muziejuose. Pavyzdžiui, lankytojai, norintys sužinoti išsamią informaciją apie meno kūrinį, gali nuskaityti pritvirtintą skaitmeninį kodą, ir jiems tuoj pat pateikiama vaizdo ir/arba garso informacija apie paveikslą arba apie kitą meno kūrinį.

Antras pranešimas Versalio rūmų konferencijų salėje susidėjo iš dviejų dalių: teorinio supažindinimo su nauja technologija muziejuje ir praktinio tos technologijos testavimo. Versalio muziejaus informacinis padalinys suderino GPS (globali pozicijos nustatymo sistema, t. y. navigacinė sistema, palaikoma žemės palydovų) ir pažangiausias iPhone technologijas. Jau greit lankytojai galės naudotis smagia vaizdo ir garso gido paslauga, kuri leis lankytojams išsamiai susipažinti su Versalio sodų istorija. GPS sistema galima naudotis tik atviroje erdvėje. Taip pat svarbu, kad erdvė būtų gana didelė. Abu šie kriterijai idealiai tinka Versalio sodams, taip pat sudarant daugumos parkų, miestų ar rajonų elektroninius gidus. Tad galima tikėtis, kad toks istorijos ir kultūros mokymosi būdas bus pritaikytas ir kitose vietose. Naujo elektroninio gido testavimas leido pajusti jo plusus ir minusus. Galima išskirti galimybę laisvai judėti ir būti nepriklausomam nuo grupės ir gido, pasirinktina tvarka klausytis informacijos apie objektą, šalia kurio stovi sistemos naudotojas. Žinoma, mažas ekranas atitraukia dėmesį nuo grožėjimosi aplinka ir dėmesys labiau sutelkiamas į monitorių, kur matoma nuotrauka su vaizdu, kaip ta vieta atrodė anksčiau. Taip pat iPhone technologija leidžia įamžinti patinkančius sodo vaizdus, o nuotraukos bus atsiųstos į asmeninę pašto dėžutę. Čia jau išbandyta ir veikianti sistema, kurios plusus tikrai reikia pripažinti. Ši technologija jau veikianti, tik dar neskirta visuotiniam naudojimui. Versalio specialistai turi ir idėjų, kurios dar tik pradeda įgyvendinti. Pavyzdžiui, rūmų aplinkoje kurti filmus apie žmonių gyvenimą skirtingose epochose su įvairiais aparatais, skirtingų epochų muzika.

Po šitokio išskirtinio vizito į Versalį ir susipažinimo su jo užkulisiais, kitą dieną patraukėme susipažinti su Giustavo Moro muziejumi ir rajonu, kuriame šis muziejus įsikūręs. Paryžiaus rajone, vadinama „Nouvelle Athenes“ gidas papasakojo apie žymiausius pastatus, jų architektūrą ir buvusią pastatų paskirtį. Šiame rajone įsikūręs ir Giustavo Moro muziejus – labai nedidelis, išsidėstęs per kelis aukštus. Giustavas Moro (1826 m. balandžio 6 d. – 1898 m. balandžio 18 d.) – prancūzų tapytojas, kuris daugiausiai vaizdavo mitologines ir bibliškas asmenybes. Moro gimė Paryžiuje. Jo tėvas, Lui Žanas Mari Moro (Louis Jean Marie Moreau), buvo architektas, kuris pripažino sūnaus talentą. Giustavas Moro nutapė per 8000 paveikslų, dauguma kurių eksponuojami nacionaliniame Giustavo Moro muziejuje, F. Rošfuko (F. Rochefoucauld) gatvėje 14, 75009 Paryžiuje. Muziejus įsikūrė menininko dirbtuvėse ir buvo atidarytas lankytojams 1903 metais.

Trečios dienos popietė buvo skirta Giustavo Moro muziejaus aptarimui – kaip pritaikyti naujas technologijas. Popietę diskutavome apie įvairias technologijas su muziejų ir technologijų profesionalais. Pirmiausia aptarėme temą, kaip geriau pritaikyti mažas erdves muziejaus lankytojams. Buvo pabrėžta būtinybė atnaujinti internetinę svetainę. Toliau diskutavome apie galimus garso ir vaizdo gidus. Kita dienos dalis taip pat buvo skirta diskusijoms. Vakare visi susitikimo dalyviai turėjo galimybę susipažinti su Pompidu (Pompidou) centre esančiu nacionaliniu šiuolaikinio meno muziejumi.

Paskutinę dieną įvertinome susitikimo naudą. Visi susitikimo dalyviai išskubėjo į savo gimtus miestus Vokietijoje, Ispanijoje, Italijoje, Jungtinėje Karalystėje, o aš – į Lietuvą. Galui teigti, kad muziejai buvo pasirinkti labai įvairūs tiek savo ekspozicijomis, tiek erdvėmis ir technologijų taikymo būkle. Taip pat labai gerai suderinti keliami klausimai su muziejais, kuriuose lankėmės. Vis dėlto norėtusi pastebėti, kad technologijos, su kuriomis susipažinome, daugumai seminaro dalyvavusių jaunuolių buvo labai gerai žinomos. Tačiau verta pastebėti, kad taikant jas yra gana daug naujovių, atsiranda naujas požiūris į jau gana seniai veikiančias informacines terpes ir techniką. Tad galima būtų jas pritaikyti ir Lietuvoje, tiesiog peršokti ir nenaudoti jau atgyvenančių audiogidų, bet ieškoti naujų ir interaktyvesnių formų. Tai didintų ir muziejų lankomumą, ir žmonių domėjimąsi jais.

Susitikimo įvertinimo metu visi jaunieji bičiuliai buvo paskatinti patys inicijuoti ir organizuoti panašius susitikimus savo šalyse. Kiekvienas dalyvis gavo informacinį paketą apie galimus fondus tokio tipo seminarams organizuoti.

Pagrindiniai klubo „Oginskių dvaro bičiuliai“ tikslai – remti Žemaičių dailės muziejaus veiklą, dalyvauti muziejaus rengiamuose projektuose ir savarankiškai rengti projektus, siekti, kad Oginskių dvaro ansamblis taptų kuo patrauklesnis visuomenei, dalyvauti materialaus kultūros paveldo pažinimo, saugojimo ir pritaikymo visuomenės poreikiams procese. ■

L. Vaitkutės nuotr.

Versalio rūmai.